

Naturskyddsföreningen och MKG till mark- och miljödomstolen och SSM:

- Avstyrk slutförvarsansökan

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, skickade den 31 maj in ett gemensamt yttrande till mark- och miljödomstolen och Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM. Föreningarna vill att domstolen och SSM i sina kommande yttranden till regeringen avstyrker att tillstånd ges för det slutförvar för använt kärnbränsle som kärnavfallsbolaget SKB vill bygga i Forsmark.

Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, har länge följt frågan om hur koppar kan korrodera i slutförvaret och anser att det finns ett växande vetenskapligt stöd för att koppar-kapslarna i slutförvaret inte kommer att fungera som tänkt. Det finns en betydande risk att slutförvaret börjar läcka redan inom 1000 år, med väldigt negativa miljökonsekvenser. Detta tar föreningarna upp i sitt yttrande i sak som skickades in den 31 maj. Föreningarna anser att försiktighetsprincipen måste användas av både domstolen och SSM i den pågående miljöprövningen och att de i sina yttranden till regeringen bör avstyrka att ansökan godkänns. Det är regeringen som slutligen kommer att avgöra frågan.

Fortsättning på sid 2.

Fler Nyheter:

- Kommer organisationer kunna söka pengar ur kärnavfallsfonden för 2017?
- SKB ska svara på kompletteringskrav på ansökan om SFR 2 i sommar
- Fem länder lämnar synpunkter till svenskt Esbo-samråd
- Fler notiser

Fortsättning på "Avstyrk slutförvarsansökan"

Föreningar lyfter även att den alternativa metoden djupa borrhål kan ge väldigt hög miljösäkerhet, minska behovet av övervakning för att förhindra intrång och dessutom bli billigare.

Kritiska remissvar

Det är Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, som genomför miljöprövningen av ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen. Under våren har de fått in remissvar i sak med synpunkter på slutförvarsansökan. Kärnavfallsrådet och ett antal professorer och forskare från Kungliga tekniska högskolan, KTH, varnar också för att det kan bli större problem med kopparkapseln än kärnavfallsbolaget vill erkänna. Kärnavfallsrådet anser även att underlaget i ansökan om den alternativa metoden djupa borrhål bör förbättras.

Naturskyddsföreningen och MKG skriver även i sitt yttrande om de brister som finns i kärnavfallsbolaget SKB:s forskning. Bolaget har inte utfört eller redovisat tillräckliga laboratorieförsök som visar att koppar är ett bra kapselmateriale. Det finns ett pågående

försök i berglaboratoriet i Äspö – LOT-försöket – som SKB inte vill ta upp, eftersom resultaten med all sannolikhet visar att koppar inte fungerar som kapselmateriale.

Prövningsprocessen

Kärnavfallsbolaget SKB lämnade in sin ansökan om att få bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle till domstolen och SSM i mars 2011. Under fem år arbetade mark- och miljödomstolen och SSM med kompletteringsfrågor. I höstas prövade domstolen om ansökan kunde avvisas på grund av de brister som fanns i den och fann att det inte gick, eftersom det är regeringen som ska ha sista ordet. Då beslutade domstolen att ansökan skulle kungöras i stället, något som skedde den 29 januari i år. Att SSM i ett tidigare yttrande till domstolen ansett att ansökan var komplett nog för prövning i strålsäkerhetsfrågor – trots att betydande osäkerheter kvarstår om kopparkapselns integritet – medverkade sannolikt till att domstolen tog beslutet att kungöra.

Samtidigt är domstolen medveten om att ansökan har betydande brister. I den uppdaterade tidplanen som

offentliggjordes innan kungörelsen skriver domstolen att:

"det kan konstateras att en fortsatt handläggning i sak kommer att medföra ett tydliggörande parternas argumentation och därmed ytterligare klargöra vissa av de frågor som påpekats av parterna i målet".

Frågan är hur domstolen och SSM ska kunna hantera utmaningen att det finns ett antal pågående vetenskapliga kontroverser mitt inne i miljöprövningen.

En viktig signal kommer när SSM senast den 30 juni skickar in sin syn på ansökan till domstolen. Prövningen i domstolen och av SSM ska vara sammanhållen och parallell. SSM ska enligt kärntekniklagen använda miljöbalkens allmänna hänsynsregler, inklusive försiktighetsprincipen i sin prövning. Naturskyddsföreningen och MKG anser att det är av stor vikt att SSM redan i den pågående prövningen hanterar frågan om kopparkorrosion fullt ut och inte försöker bryta ut frågan för att försöka hantera den efter att tillstånd eventuellt ges.

Läs mer på www.mkg.se

Övriga händelser i prövningen 2016

- I februari fick målet hos domstolen en ny domare. Johan Svensson ersattes av Anders Lillienau.

- SSM hade i mars ett möte med Peter Olsson, professor i mekanik på Chalmers tekniska högskola, angående riskerna med stora dynamiska effekter av jordbävningsslaster på ett slutförvar för använt kärnbränsle. Olsson saknar dessa aspekter i kärnavfallsbolagets underlag till ansökan.

- Den 23 mars redovisade SSM de första preliminära resultaten av granskningen av ansökan om att få bygga en gemensam mellanlagrings- och inkapslingsanläggning Clink och ansökan om utökad mellanlagring i Clab. SSM bedömer att de tänkta anläggningarna har förutsättningar att uppfylla strålsäkerhetskraven, dock behöver vissa åtgärder vidtas och en mer detaljerad säkerhetsredovisning redovisas.

- Kärnavfallsbolaget SKB skickade in en oombedd lägesrapport till SSM om kapselrör den 14 april. Bolaget fortsätter att teoretiskt försvara sin ståndpunkt som svar på de nya internationella forskningsresultat som kommit under 2015 som visar att koppar snabbt kan korrodera i en syrgasfri slutförvarsmiljö.

- SKB kommer hantera frågan om ett utökad mellanlager vid Clab tidigare

än planerat p.g.a. reaktorinnehavarnas planer för avveckling av reaktorer.

- SKB kommer att skicka in ytterligare en komplettering till domstolen avseende de kumulativa effekterna av bl.a. kväveutsläpp i vattendrag och hav.

Följ prövningen från MKG:s hemsida, i portalen om slutförvarsansökan:

www.mkg.se

The screenshot shows the MKG website. The main navigation menu includes: Hem, Om kärnavfall, Om slutförvarsansökan, Publikationer, Länkar, Om MKG, and Pressinfo. A red arrow points from the text above to the 'Länkar' menu item. In the sidebar, there is a section titled 'Portal om slutförvarsansökan' with a sub-section 'PÅGÅENDE: Sakgranskning' which contains text about the ongoing review process.

Kommer organisationer kunna söka pengar ur kärnavfallsfonden för 2017?

På miljö- och energidepartementets bord ligger förslag på ändringar av finansieringslagstiftningen som reglerar stödet till miljöorganisationers användning av medel ur kärnavfallsfonden. Om ändringarna inte införs kommer organisationer inte kunna söka pengar för 2017.

Enligt nuvarande finansieringsförordning kan miljöorganisationer endast använda medel ur kärnavfallsfonden 12 månader efter det att slutförvarsansökan för använt kärnbränsle kungörs, något som skedde den 29 januari. Under 2013 och 2014 tog Naturskyddsföreningen och Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, fram förslag på ändringar för att modernisera finansieringslagstiftningen som reglerar stödet till miljöorganisationer. Dessa förslag inklusive Strålsäkerhetsmyndighetens,

SSM:s, synpunkter från oktober 2014, om att tiden för att kunna erhålla medel förlängs, har remissinstanser haft möjlighet att kommentera. Den 22 januari skickade Naturskyddsföreningen och MKG in sina synpunkter till Miljö- och energidepartementet. Ännu är inga beslut tagna av departementet.

Naturskyddsföreningen och MKG tycker att det är viktigt att regeringen i sitt arbete med att modernisera finansieringslagstiftningen grundar sina beslut på ett aktuellt beslutsunderlag och inte

på det underlaget som användes vid lagens införande 2004. Föreningarna håller fast vid att tidsbegränsningen för användandet av medel bör tas bort och att användningsområdet ska utökas till att beröra mer än bara det högaktiva använda kärnbränslet. Det är också bråttom, då organisationer enligt nuvarande förordning inte kan söka medel för 2017 utan att förordningen ändras.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

SKB ska svara på kompletteringskrav på ansökan om SFR 2 i sommar

Kraftindustrins kärnavfallsbolag SKB måste komplettera den inlämnade ansökan om att få bygga ett nytt slutförvar för kortlivat radioaktivt rivningsavfall, SFR 2, som en tillbyggnad till slutförvaret för kortlivat driftsavfall, SFR, i Forsmark.

Den 16 december förra året lämnade Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, in en lista på kompletteringskrav till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt i miljöprövningen av ett nytt slutförvar för kortlivat radioaktivt rivningsavfall, SFR2. SSM efterfrågade kompletteringar

bl.a. i frågor rörande platsval och alternativa utformningar. Samma lista med kompletteringsbegäranden skickade SSM också direkt till kärnavfallsbolaget. Kärnavfallsbolaget ska svara till domstolen och SSM senast den 1 juli.

Naturskyddsföreningen och MKG

och yrkade den 30 september 2015 att, om domstolen klagör att föremålet för ansökan är att uppföra en ny anläggning, så ska ansökan avvisas.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Fem länder lämnar synpunkter till svenskt Esbo-samråd

Fem länders myndigheter och miljöorganisationer har skickat in sina synpunkter på slutförvarsansökans miljökonsekvensbeskrivning till svenska Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket håller i ett gränsöverskridande samråd i enlighet med Esbo-konventionen och EU-direktivet 2011/92/EU. Den 15 april hade svar på remissen om slutförvarsansökans miljökonsekvensbeskrivning inkommit från fem organisationer och åtta myndig-

heter/representanter från länder runt Östersjön. Det inkom även svar från 43 tyska privatpersoner (standard svar).

Myndigheter i Danmark, Litauen och Lettland gav korta positiva svar. Det tyska förbundsministeriet för miljöfrågor saknade beskrivningar av olycksscenarier.

Ålands landskapsregering lyfte frågan om den långsiktiga miljösäkerheten.

Miljöorganisationerna från länderna skrev mer kritiskt och saknade underlag om bl.a. valet av plats och riskerna för korrosion av kopparkapslarna.

[Läs mer på www.mkg.se](http://www.mkg.se)

Notiser

SSM utreder Studsvikslagen

Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, fick den 17 december i uppdrag av Miljö- och energidepartementet att utreda effekterna vid Studsvikslagens upphörande i slutet av 2017 såsom det nu står i lagen. Regeringen vill veta om lagen bör förlängas en viss period eller om lagen kan upphöra. Senast den 15 september 2016 ska uppdraget redovisas.

Remiss om EU:s strålskyddsdirektiv

Regeringen har gett Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, uppdraget att ge förslag på hur EU:s strålskyddsdirektiv, 2013/59/Euratom, ska implementeras i svensk lagstiftning. Den 12 februari skickade SSM ut sina förslag på remiss för insamling av synpunkter, sista svarsdatum var 5 maj 2016.

Nej till ägarbyte av Ågesta kärnkraftverk

Regeringen avslag den 25 februari ansökningarna från AB SVAFO och Vattenfall om ett byte av tillståndshavare för det sedan länge nedlagda Ågesta kärnkraftverk. Vattenfall ville lämna över ansvaret till SVAFO. Miljö- och energidepartementet ansåg att ett ägarbyte skulle försämra möjligheten att ställa de krav på ansvar som en ägare har kopplat till tillståndet för kärnkraftverket.

Kärnavfallsrådets kunskapslägesrapport 2016: Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar

Kärnavfallsrådet lämnade den 29 februari över sin årliga kunskapslägesrapport till klimat- och miljöminister Åsa Romson. I årets rapport utreder Kärnavfallsrådet bland annat frågor om behovet av nationell kompetensförsörjning inom områden som är relevanta för ett slutförvar för använt kärnbränsle, om det kan komma att saknas pengar ur Kärnavfallsfonden för rivning och avveckling, och om strålningsriskerna för människa och miljö. Rådet har under våren tagit fram nyhetsbrev om olika avsnitt i rapporten som finns att ladda ner på deras hemsida.

MKG om utökad mellanlagring vid Studsvik

AB SVAFO avser att ansöka om tillstånd för ökad mellanlagring av låg- och medelaktivt radioaktivt avfall vid Studsvik. Avfallet är bland annat från den pågående rivningen av forskningsreaktorn R2. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, skickade in en samrådsinläga till SVAFO den 30 mars. MKG saknar en helhetsbild över nuvarande och framtida anläggningar för mellanlagring.

M/S Sigrid på grund utanför Barsebäck

Kärnavfallsbolaget SKB:s fartyg M/S Sigrid, med uppdraget att transportera bolagets radioaktiva avfall, gick på grund utanför det nedlagda kärnkraftverket i Barsebäck på morgonen den 8 april. Inget radioaktivt bränsle fanns ombord och inga visuella skador hittades på skrovet. MKG anser det viktigt att det klargörs vad som orsakade olyckan.

SKB-möte om kärnavfallsprogrammet

Kärnavfallsbolaget SKB bjöd den 13 april in myndigheter, politiker och organisationer till "Mötesplats SKB" om det svenska kärnavfallsprogrammet. Syftet med mötet var att skapa en plats för utbyte av lärdomar. Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, fann inget nytt på själva mötet men i en intervju för Vetenskapsradion i samband med mötet betonade SSM att de anser att det går att lösa osäkerheter kring t.ex. kopparkorrosion efter att tillstånd ges. MKG anser att tillstånd inte kan ges innan det är klargjort att kopparkapslar och lerbuffert kommer att fungera som i bolagets modeller.

Förslag om folkomröstning i Östhammar

Östhammars kommuns ordförande Jacob Spangenberg (C) och vice ordförande Margareta Widén-Berggren (S) meddelade på en presskonferens i Östhammar den 15 april att den styrande majoriteten i kommunen kommer att föreslå en folkomröstning i frågan om ett slutförvar för använt kärnbränsle i kommunen. När en folkomröstning kan ske är oklart, men en gissning av Spangenberg är slutet av 2017, alternativt till valet 2018 om prövningsprocessen drar ut på tiden.

Professor i DN Debatt: Låt inte kärnkraftsbolagen betala för lite för avfallet

Göran Finnveden, professor i miljöstrategisk analys på KTH och fram till årsskiftet ledamot i Kärnavfallsfondens styrelse, varnar i DN Debatt den 19 januari för att kärnavfallssystemet går med underskott och skattebetalarna riskerar att få betala slutnotan. Finnveden uppmanar regeringen att inte subventionera kärnkraften genom att ta ut för låga kärnavfallsavgifter.

ESS ansöker om provdrift

Kärnforskningsanläggningen European Spallation Source, ESS, lämnade den 4 maj 2016 in en ansökan till Strålsäkerhetsmyndigheten om installation och provdrift. En plan för slutförvaring av det radioaktiva avfallet finns dock inte med i ansökan utan väntas först om några månader.

Läs mer på www.mkg.se

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG är ett samarbete mellan Fältbiologerna, Naturskyddsföreningen, Naturskyddsföreningen Kalmar län, Naturskyddsföreningen Uppsala län och Oss (Opinionsgruppen för säker slutförvaring i Östhammar). MKG erhåller stöd ur kärnavfallsfonden.

Första Långgatan 18 | 413 28 Göteborg
Telefon: 031-711 00 92 Fax: 031-711 46 20
E-post: [info \[at\] mkg.se](mailto:info@mkgs.se)
<http://www.mkg.se>